

prijateljske sveze s Uskocima, ali ih odmah i prekide poslije utanačena mira s Turcima. Međutim pravi ogorčeni sukobi uskočko-mletački nastadoše poslije bitke kod Klisa (1596), u kojoj su Mlečani pomagali Turcima. Kao nekoć u doba narodnih vladara hrabri Neretljani, tako su sada Uskoci smetali i sprečavali slobodnu plovidbu Veneciji po Jadranskom moru napadajući njezine lađe i robeći ih s tolikim uspjehom, da sva sila mletačka nije dostajala, da ih ukroti. Ovi se mnogogodišnji sukobi raspadaju u dva odsjeka: prvi ide do ubijstva generala Josipa Rabate (31. decembra 1601.), koji je bio poslan u Senj, da učini mir i red, ali je svojom okrutnošću izazvao bunu, u kojoj zaglavi; a drugi do takozvanoga Uskočkoga rata i Madridskoga mira (1617). Venecija je naime jednako pregovarala s gradačkim nadvojvodom Ferdinandom i kraljevima Rudolfom i Matijašem II.; ali nitko nije ništa mogao da učini, jer zbog financijalne bijede nijesu mogli Uskokâ redovito i stalno plaćati. I tako je konačno došlo do Uskočkoga rata (1615—1617), u kojem dopriješe uskočke lađe do Venecije, a inače se poglavito vodio oko slovenske Gorice i Gradiške na Soči. Poslije dvogodišnjega ratovanja došlo je onda posredovanjem Francuske i Španije do mira u Madridu: nadvojvoda Ferdinand se obaveza Uskoke krenuti iz Senja nekud daleko u unutrašnjost, lađe njihove spaliti, a u grad smjestiti njemačku posadu. Uskoci biše potom naseljeni po Otočkom kraju i Žumberku, gdje se vremenom izgubiše među ostalim pučanstvom.¹

Izbor i krunisanje Ferdinanda II. U doba, kad je bolježljivi Matijaš imenovao Nikolu Frankopana Tržačkoga banom, već ga je dulje vremena zaokupljala briga, — budući da sam nije imao djece — kako da osigura svome stričeviću štajerskomu nadvojvodi Ferdinandu nasljedstvo u svim svojim kraljevinama i zemljama. U tu je svrhu sazvao krajem 1617. sabor u Požun sa zadaćom, da izabere i okruni ugarsko-hrvatskim kraljem nadvojvodu, tada već izabrana i okrunjena kralja češkoga (od juna 1617.). Uoči toga trebao se sastati i hrvatski sabor, da izabere svoje poslanike. Tako se zgodi, da je ban Nikola Frankopan svečano uveden u svoju čast s punom vojničkom vlasti i kraljevskim banderijem (6. decembra). Međutim požunski se sabor zbog kraljeve bolesti sastao tek u martu 1618., a nadvojvodu Ferdinanda izabra samo poslije duljega raspravljanja kraljem (16. maja). No do krunisanja proteklo je još mjesec dana i pô,

¹ Jedan je suvremenik zabilježio, da su Uskoci u posljednjih trideset godina učinili Veneciji štete 20 milijuna dukata koje u plijenu, koje kao ratni trošak.